

A برخه: د غوا پالنې د مدیریت پښندګلو

دوهم لوست: د شیدو (لبنیاتو) د صنعت
پیژندنه

اصطلاح گاني

- Artificial insemination (AI) مصنوعی القاح
- Beef غوبنيني غواوي
- Butterfat کوچ یا غوري
- Cattle by-products د غواگانو فرعي محصولات
- Crossbreeding نسلگیری
- Culling خشره کول
- Dairy Herd Improvement (DHI) د شیدو غواگانو د رمی یا گلی اصلاح کول
- Out crossing د غیر سوچه نسل نسلگیری
- Pure breeding د سوچه یا خالص نسل نسلگیری
- Veal د هغه خوسکی غوبنه چي له دري کالو څخه لږ عمر ولري

زه د خپلي گلي يا رمي د اصلاح لپاره څه ډول غواځاني انتخاب کړم؟

- د دې لپاره چې د گلي يا رمي د اصلاح کولو لپاره د خپلي خوښي او ناخوښي ځانگړتياوو پيژندلو توان ولرو
- تاسې بايد چې د گلي يا رمي د اصلاح لپاره په پرلپسي توگه د نسکيري له تخنيکونو څخه کار واخلئ داسې چې د تنظيم شوو معيارونو د حالتونو په پام کې نيولو سره څاروي خشره او يا هم له گلي يا رمي نه جلا کړئ. د گلي يا رمي د اصلاح لپاره مختلف احتمالات کيدلی شي چې په نظر کې ونيول شي

زه د خپلي گلي يا رمي د اصلاح لپاره څه ډول غواځاني انتخاب کړم؟

- د نسلگيري په پروگرام کي دي په دقيقه توگه ريکارډ ونيول شي. د خوراكي مصرف او د شيدو توليد له تاسي د گلي يا رمي په برخه کي مرسته کولی شي. د ريکارډ مقايسه يا پرتله کول له نورو گلو يا رمو سره هم کيدلی شي چي د شيدو توليدونکو سره د هغي د اصلاح په برخه کي مرسته وکړي.

زه د خپلي گلي يا رمي د اصلاح لپاره څه ډول غواگاني انتخاب کړم؟

- خشره کردن و دور کردن دایمی حیوانات گله شما یک طریق موثر در کاروبار شما برای مفیدیت حیوانات میباشد. بعضی از چیزهای عمده که پیش از خشره کردن در نظر گرفته شده میشود عبارت اند از تولید شیر، تاریخچه تولید مثل، عمر حیوان، مشکلات مضمن صحت، سلوک حیوان زیرا که بعضی از آنها لگد میزند و خطرناک هستند د گلي يا رمي څخه په دایمي توگه د حیواناتو خشره کول یا لري کول ستاسې لپاره

زه د خپلي گلي يا رمي د اصلاح لپاره څه ډول غواگاني انتخاب کړم؟

▣ طبيعي القاح لپاره د سخوندر استعمال په عوض مصنوعي القاح کول يو بل احتمال دی چې بايد په نظر کې ونيول شي. (Artificial insemination) يا مصنوعي القاح له يوي جلا لاري نه عبارت ده چې په هغې کې سپرم له تخمې سره په اړيکه کې کيږي. هر کله چې مصنوعي القاح نه کار اخستل کيږي په هغې کې کيدلی شي چې له سل گونو نورو ورکونکو (donor) څخه سپرم sperm انتخاب کړل شي.

▣ تاسې کولی شئ چې له مونث او لاد سره يو پلار مشاهده کړي او په هغې کې دا تعين کړئ چې کومې ځانگړتياوې په کې شتون لري چې د گلي په اصلاح کې بنيادي موثر واقع شي. د مصنوعي يو له زيانونو څخه د غويمې غوا کلک نيول دي او د هغې وړ د القاح لپاره ستونزمن او ډير وخت ته اړتيا لري. د سخوندر سائل ستاسې جنټيکي اندازه محدودوي ولاکن د وخت له ضايع کيدو نه مخنيوی کوي ځکه چې په گله يا رمه کې د سخوندر خوشي کول تاسو د غويمتوب په تشخيص کې مرسته کوي .

زه د خپلي گلي يا رمي د اصلاح لپاره څه ډول غواگاني انتخاب کړم؟

□ pure breeding د حيواناتو د گلي يا رمي د اصلاح لپاره د خالصو يا سوچه نسلونو پواسطه نسلگيري pure breeding کول يوه بله لاره ده. د خالصو نسلونو نسلگيري کول عبارت دي د يوه خالص نسل يوځای کول له بل خالص نسل سره. د خالصو نسلونو د نسلگيري پواسطه تاسي کولی شئ چې خپله گله يا رمه د نیکونو (بنځينه او نارينه) د شجري په يادښت کولو سره اصلاح کړي. که چيري تاسي د خالص نسل د نسلگيري دا سيستم په کار وړئ نو بايد چې له جنيتک سره بلدتيا ولری ترڅو چې تاسي د اولاد نسل په اصلاح کي له غوره والدينو څخه استفاده وکړئ.

زه د خپلي گلي يا رمي د اصلاح لپاره څه ډول غواگاني انتخاب کړم؟

□ **Out crossing**: د غير خالص نسل نسلگيري ده چي دا هم د نسلگيري لپاره يوه بله گتوره لاره ده. اوت کراسنگ د هغو دوه نارينه او بنځينه څارويو له يوځايوالي نه عبارت دي کوم چي له عين نسل څخه نه وي. دا يوه اسانه لاره ده ترڅو چي له تاسي سره د هغه نسل په دوه رگه کولو کي مرسته وکړي کوم چي تاسي **Out crossing** کړي دي .

زه د خپلي گلي يا رمي د اصلاح لپاره څه ډول غواگاني انتخاب کړم؟

- Cross breeding يا د مختلفو نسلونو له نسلگيرۍ نه عبارت ده چي د غواوو يو نسل له بل پيژندل شوی او مشهور نسل سره يوځای کيږي د بيلگي په توگه د هولستين (Holstein) يوځای کول له جرسي (Jersey) سره.
- کراس بريډينگ ډيري زياتي گټي لري لکه لوړ توليد او د ناروغيو په وړاندې مقاومت لرل.
- د دي کار زيانونه دا دي چي نه شي کيدلی څاروی راجستر شي ځکه چي هغه خالص نسل نه وي او همدارنگه دا ستونزمنه ده چي دا وړانديز وشي چي د هغې اولاد به څرنگه وي.

د شیدو ورکونکو غواگانو د مارکیټ لپاره حُني احتمالات کوم دي؟

Milk شیدی

- A : د دي لپاره چي شیدي د مختلفو محصولاتو په توگه تر استفادي لاندې نیول کيږي. که چيري تاسې خوراکه یا غذا مقایسه کړئ نو شیدي یو له هغو خوراکو نه دي چي په مارکیټ کي ډیر قیمته نه دي شیدي د خوسکي له لومړی تولید نه وروسته په لاس راحي.
- غوا د شیدو د تولید ته دوام ورکوي که چيري تاسې هغه په ټاکلی وخت سره ولوشی او د هغې لپاره متوازنه خوراکه ورکړئ هر کله چي غوا شیدي کمی کړي نو باید چي د بیا حل لپاره نسلگیری شي ترڅو چي بیا بچی وزیروي او ډيري شیدي تولید کړي
- حُني له تولیدونکو څخه د شیدو د زیات تولید لپاره د Bovine growth hormone (B G H) هورمون څخه استفاده کوي .

د شیدو ورکونکو غواگانو د مارکیت لپاره حنی احتمالات کوم دي؟

Veal: د حوان خوسکی له غوبني نه عبارت ده چي هغه په
گله یا رمه کي د نورو حیواناتو د حای نیونکی په
توگه تر استفادی لاندې نه نیول کیري.

د Veal خوسکو ته باید خانگری خوراکه ورکول شي ترڅو
چي د غوبني رنگ يي په گلابي روښانه رنگ سره
وساتل شي. د Veal خاروي اکثره له دري میاشتنو
څخه لږ عمر لري او یوازي ورته شیدي د خوراکي
په توگه ورکول کیري.

د شیدو ورکونکو غواگانو د مارکیټ لپاره حنی احتمالات کوم دي؟

C Beef (بیف) : د غوا له غوښې نه عبارت ده. هرکله چې یو حیوان په نسبي توګه ډیر عمر ولري، د مثل تولید او تولید ستونزي ولري، نور نو ګټور نه دي او باید چې حلال حای ته ولیردول شي او له هغې نه غوښه په لاس راوړل شي که چیر ذکر شوی اولاد د نسلګیری د پروګرام لپاره نه ساتل کیږي نو له هغې څخه هم د غوښې په توګه کار اخستل کیږي البته هغوي تر یو مودې پوري تغذیه کیږي او له هغې نه وروسته د غوښې او نورو محصولاتو په منظور لکه پوستکی، سوم، او نورو غړو لپاره حلال حای ته لیږي .

د شیدو ورکونکو غواگانو د مارکیټ لپاره ځني احتمالات کوم دي؟

D : Cattle by product د غواگانو فرعي محصولات: دا محصولات د غوا له مختلفو برخو نه جوړیږي لکه جسد، غوړي، هډوکي، غدي، کولمي، مغز، زړه او ځني نور ځایونه. له ځنیو محصولاتو څخه کیدلی شي چې د پیشوگانو او سپیانو لپاره خوراکه جوړه شي. ځني د درمل جوړولو لپاره، شیریني بابو لپاره او د Cosmetics (فیشیني موادو لکه د شونډو د سرو کونکی) په حیث او همدارنگه د فرنیچر او کالو په توګه تر استفادې لاندې نیول کیږي.

کوم نسلونه د شیدو د تولید لپاره استعمالیږي؟

- Holstein هولستین غواګاني
- Red and White Holstein هولستین سري او سپیني غواګاني
- Ayrshire ایر شایر غوا
- Brown Swiss برن سویس غواګاني
- Guernsey
- Jersey
- Milking Shorthorn

Holstein

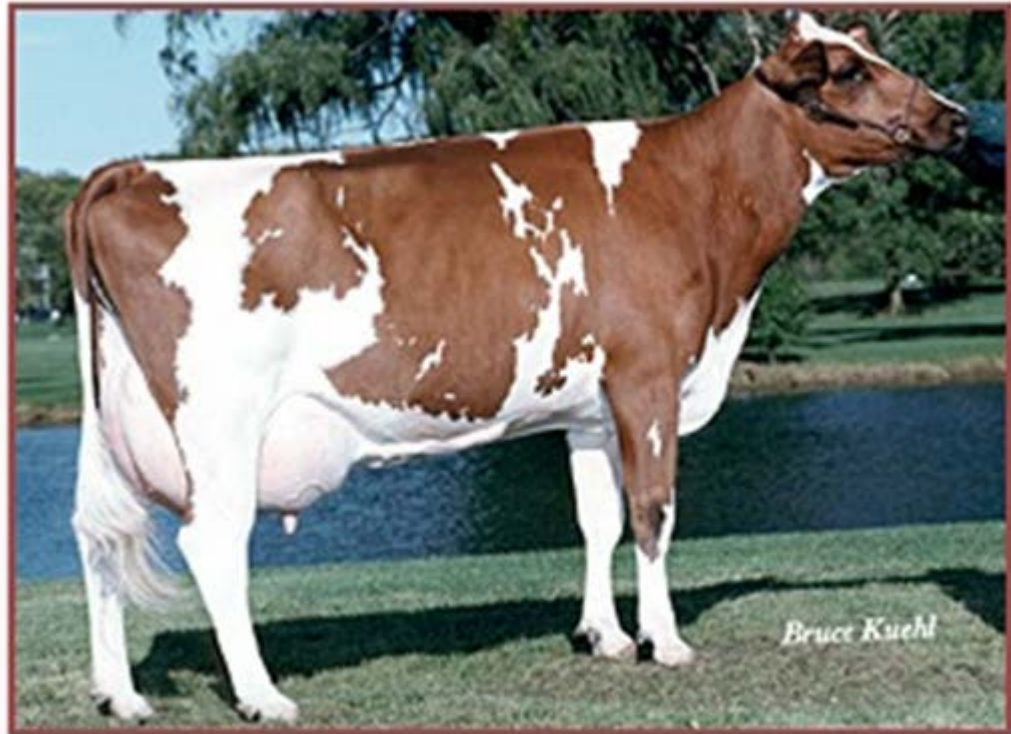

provided by Hoard's Dairyman

- د هولستين (Holstein) غواگاني د شيدو له ډيرو مشهورو غواگانو څخه شميرل کيږي
- د هلستين کلمه Holstein په لنډه توگه Holstein-Frisan ده او د لومړي ځل لپاره په نيوزلنډ کې رامنځته شوې ده
- دا د تورو او سپينو رنگونو لرونکي دي او لويه جثه لري.
- د بنځينه جنس وزن يې ۶۷۵ کيلوگرامو ته ولي د سخوندر او يا هم نارينه جنس وزن يې تر ۱۰۰۰ کيلوگرامو پوري رسيږي د هولستين د لوی نسل گټه دا ده چې د ذکر شوي غوا شيدې په منځنۍ توگه ډير زياتي نسبت نورو نسلونو ته.
- د دي نسل د شيدو د پروتين او غوړو اندازه کمه وي کوچ يې د شيدو غوړيو له ساده شکل نه عبارت دي.

سپینه او سره رنگي هولستين غوا

- هغه هولستين چي سپين او سور رنگ لري له هغه هولستين نه چي تور او سپين رنگ لري تکامل يي کړي دي
- او ټول صفتونه يي په غير د رنگونو له توپير نه سره ورته دي.
- دا ټول د لوي جوښي حيوانات دي، زياتي شيدې ورکوي ولي د پروټين او کوچو اندازه يي نسبت نورو نسلونو ته کمه وي.

اير شاير غواگاني

- د اير شاير (Ayrshire) غواگاني له سکاټلنډ نه سرچينه اخستی ده رنگ يي له روښانه نه تور سور يا گيلاسي ته ورته، نصواري او سپين له نورو رنگونو سره ترکيب شوي وي.
- ځني نوعي يي پرته له بنکرو څخه دي.
- دوي د دې لپاره چي ساق او پښي يي قوي دي نو د څر کولو بڼه توان لري او د قوي او غوره غولانځي لرونکي دي چي له همدې کبله مشهور دي.

provided by Hoard's Dairyman

برون سویس غواځاني

- د برون سویس (Brown Swiss) شیدې ورکونکي غواځانو د سویزرلینډ له الس نه رینه اخستي ده
- دوي یواځي له هولستین په نسبت پروتین او غوړو بڼه تولید لرونکي دي او د بشپړ نسواري (brown) رنگ ، له ډیر روښانه نه تیاره نسواري رنگ لرونکي دي.
- دواړه پوزه او ژبه یې تور دي او اوربوز یې د روښانه رنگ لرونکي دی.

provided by Hoard's Dairyman

گرنسی غواگانې

- د گرنسي (Guernsey) غواگانو له گرنسي جزیري نه منشا اخستي ده رنگ يي نښوارې یوځای له سپين سره او ټاکلی روښانه وي.
- د دي نسل خوشکي نسبت د نورو نسلونو خوشکو ته د جسامت له مخې واره دي.
- دوي د شيدو په رنگ کي شهرت لري له دي کبله چي د هغوي شيدې نسبت نورو نسلونو ته طلايي رنگ لري.
- د دي نسلونو شهرت مخ په کمډو دی سره له دي چي د وړوکی جسم لرونکي دي، حيوان آرام دی او کار کول ورسره اسان هم دی.

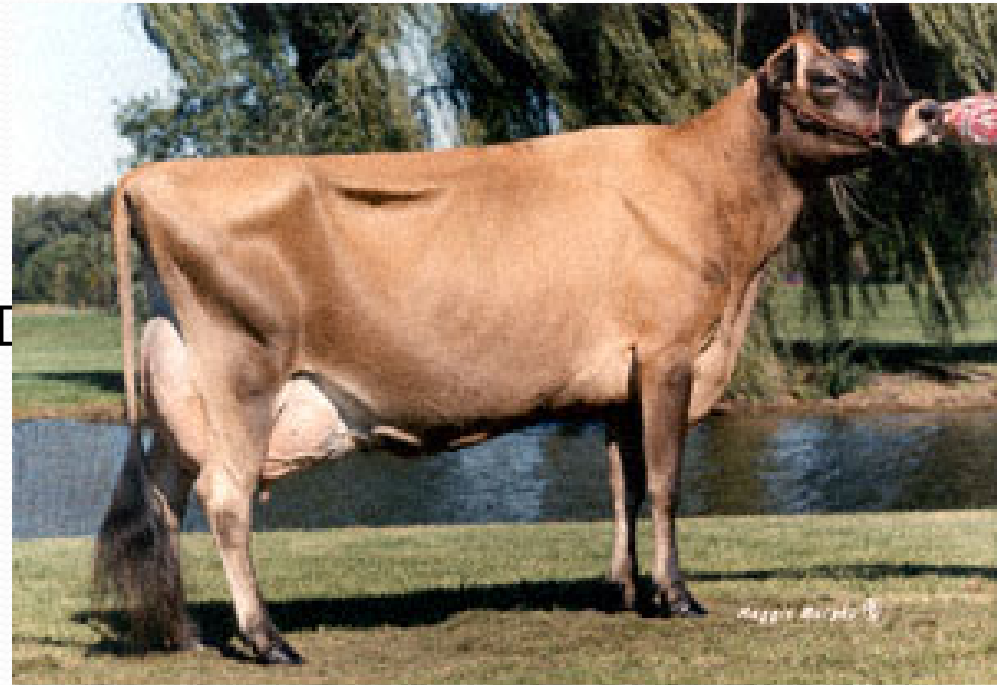
provided by Hoard's Dairyman

جرسی غواگانی

□ د جرسي (Jersey) غواو له جرسي جزيري څخه منشا اختسي ده دوي د رنگونو له پلوه د مختلفو رنگونو لرونکي دي ولي په نصواري، سپين ته نژدي، خاورين، سپينو خالونو او پرته له خالونو څخه وي.

[دا نسل د کيفيت له مخي بڼه او محکمه غولانځه لري چي له همدې کبله مشهور دی. سره له دې چي د شيدو اندازه يي نسبت نورو نسلونو ته کمه ده ولي د کوچو Butterfat اندازه يي نسبت نورو نسلونو ته زياته ده.

د دي نسلونو شهرت په دي وروستيو کلونو کي زيات شوی دی

[provided by Hoard's Dairyman

شارت هارن شیدی ورکونکی غواگانی

provided by Hoard's Dairyman

□ د شارټ هارن (Shorthorn) شیدو غواوي یا هغه غواوي چي لنډ بڼکرونه لري له انگلینډ نه یې منشا اخستی ده

□ او د تور او سپین مخلوط رنگ لرونکی دی یوازې سور او یا یوازې سپین هم وي دا نسلونه له هر نوعه شرایطو سره بڼه توافق کوي

□ او د شیدو تولید یې نسبت د غوښي تولید ته زیات تر استفادي لاندې نیول کیري

خلاصه يا لنديز | بيا كتته :

- د گلي يا رمي د اصلاح لپاره د شيدو ورکونکو غواگانو انتخاب يا ټاکنه
- د لښياتو لپاره د مارکيټينگ (بازار موندنې) د امکاناتو روښانه کول
- د شيدو ورکونکو غواگانو د اوو عمده نسلونو پيژندگلو کومي چي د شيدو لپاره استفاده ورڅخه کيږي.